

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 4 sierpnia 2014 r. skierowanym przeciwko Firmie Handlowo – Usługowej (...) M. R. , (...) spółce jawnej, powód Stowarzyszenie (...) z siedzibą w P. , działające na rzecz S. T., wniósł o:

-zasądzenie na rzecz S. T. kwoty 95 200,00 zł tytułem należności za niewypłacone pracownikowi : ryczałty za noclegi , wynagrodzenie za pracę w godzinach nadliczbowych i nocnych , wynagrodzenie za czas dyżurów w okresie od 3 lipca 2011 r. do 24 kwietnia 2014 r. wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie wyliczonymi według następującego zestawienia:

za rok 2011:

- 1) **od kwoty 2.800 zł od dnia 15.08.2011 r. do dnia zapłaty**
- 2) od kwoty 2.800 zł od dnia 15.09.2011 r. do dnia zapłaty
- 3) od kwoty 2.800 zł od dnia 15.10.2011 r. do dnia zapłaty
- 4) **od kwoty 2.800 zł od dnia 15.11.2011 r. do dnia zapłaty**
- 5) od kwoty 2.800 zł od dnia 15.12.2011 r. do dnia zapłaty
- 6) od kwoty 2.800 zł od dnia 15.01.2012 r. do dnia zapłaty

za rok 2012:

- 1) **od kwoty 2.800 zł od dnia 15.02.2012 r. do dnia zapłaty**
- 2) od kwoty 2.800 zł od dnia 15.03.2012 r. do dnia zapłaty
- 3) od kwoty 2.800 zł od dnia 15.04.2012 r. do dnia zapłaty
- 4) **od kwoty 2.800 zł od dnia 15.05.2012 r. do dnia zapłaty**
- 5) od kwoty 2.800 zł od dnia 15.06.2012 r. do dnia zapłaty
- 6) od kwoty 2.800 zł od dnia 15.07.2012 r. do dnia zapłaty
- 7) **od kwoty 2.800 zł od dnia 15.08.2012 r. do dnia zapłaty**
- 8) od kwoty 2.800 zł od dnia 15.09.2012 r. do dnia zapłaty
- 9) od kwoty 2.800 zł od dnia 15.10.2012 r. do dnia zapłaty
- 10) **od kwoty 2.800 zł od dnia 15.11.2012 r. do dnia zapłaty**
- 11) od kwoty 2.800 zł od dnia 15.12.2012 r. do dnia zapłaty
- 12) od kwoty 2.800 zł od dnia 15.01.2013 r. do dnia zapłaty

za rok 2013 :

- 1) **od kwoty 2.800 zł od dnia 15.02.2013 r. do dnia zapłaty**

2) od kwoty 2.800 zł od dnia 15.03.2013 r. do dnia zapłaty

3) od kwoty 2.800 zł od dnia 15.04.2013 r. do dnia zapłaty

4) od kwoty 2.800 zł od dnia 15.05.2013 r. do dnia zapłaty

5) od kwoty 2.800 zł od dnia 15.06.2013 r. do dnia zapłaty

6) od kwoty 2.800 zł od dnia 15.07.2013 r. do dnia zapłaty

7) od kwoty 2.800 zł od dnia 15.08.2013 r. do dnia zapłaty

8) od kwoty 2.800 zł od dnia 15.09.2013 r. do dnia zapłaty

9) od kwoty 2.800 zł od dnia 15.10.2013 r. do dnia zapłaty

10) od kwoty 2.800 zł od dnia 15.11.2013 r. do dnia zapłaty

11) od kwoty 2.800 zł od dnia 15.12.2013 r. do dnia zapłaty

12) od kwoty 2.800 zł od dnia 15.01.2014 r. do dnia zapłaty

za rok 2014 :

1) od kwoty 2.800 zł od dnia 15.02.2014 r. do dnia zapłaty

2) od kwoty 2.800 zł od dnia 15.03.2014 r. do dnia zapłaty

3) od kwoty 2.800 zł od dnia 15.04.2014 r. do dnia zapłaty

4) od kwoty 2.800 zł od dnia 15.05.2014 r. do dnia zapłaty

- wydanie wyroku zaocznego w przypadkach prawem przewidzianych.

- przeprowadzenie zgłoszonych wniosków dowodowych.

- rozpoznanie sprawy również pod nieobecność powoda bądź jego pełnomocnika jeżeli zajdzie taka potrzeba.

- zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda zwrotu kosztów postępowania ,w tym kosztów zastępstwa procesowego przez radcę prawnego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu wskazano, że pozwanego, w okresie od 4 października 2010 r. do 14 czerwca 2014 r. łączył stosunek pracy z, reprezentowanym przez powodową organizację pozarządową pracownikiem - S. T.. Reprezentowany pracownik, w okresach objętych pozwem, był zatrudniony na stanowisku kierowcy w transporcie międzynarodowym w pełnym wymiarze czasu pracy. W ramach umowy o pracę, pracownik, na polecenie pozwanego, wykonywał zadania służbowe poza siedzibą pozwanego, poza granicami kraju.

W związku z powyższym, pracownikom, zgodnie z art. 77⁵ k.p. oraz w związku z przepisami Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie wysokości oraz warunków ustalenia należności przysługujących w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju oraz Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej przysługiwał zwrot kosztów noclegu, ewentualnie ryczałt za noclegi w wysokości 25 % limitu określonego w każdym z tych rozporządzeń.

S. T., w czasie kiedy pracował u pozwanego, nie otrzymywał od pozwanego, ryczałtu za noclegi w wysokości 25 % limitu wynikającego z rozporządzenia. Pozwany **nie zapewniał pracownikowi odpowiedniego i bezpłatnego noclegu** w hotelu, motelu, bądź w innym miejscu, w którym warunki socjalne zbliżone byłyby do tych panujących w hotelu bądź motelu. Umożliwienie przez pozwanego spędzenia pracownikowi noclegu w kabinach pojazdów ciężarowych, zgodnie z utrwalonym już orzecznictwem nie może być równoznaczne z zapewnieniem pracownikowi bezpłatnego noclegu w rozumieniu § 9 ust. 4 rozporządzenia z dnia 19 grudnia 2012 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalenia należności przysługujących w państwowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju. Zapewnienie kierowcy odpoczynku w pojeździe nawet najwyższej klasy, z uwagi na niewielki metraż i przede wszystkim brak węzła sanitarnego (znajdującego się w pojeździe), nigdy nie będzie mogło być rozumiane jako zapewnienie odpoczynku w przyzwoitych warunkach, które odpowiadają oczekiwaniom przeciętnego człowieka. Reprezentowany pracownik w okresie objętym pozwem bardzo często zmuszony był pracować w godzinach nadliczbowych i nocnych. Każdego dnia pracownik odbywał także dyżury. Ustalone i wypłacane przez pracodawcę wynagrodzenie za godziny nadliczbowe, nocne i dyżury stanowiło jedynie ułamek należności, jakie powinny być z tego tytułu wypłacane pracownikowi. Powodowa organizacja nie posiada dokumentów, które umożliwią jej dokładne wyliczenie przysługujących pracownikowi należności. Dokumenty te natomiast z całą pewnością znajdują się w posiadaniu pozwanego pracodawcy. W pierwszej kolejności należy zaznaczyć, że każdy kierowca pojazdu wyposażonego w tachograf cyfrowy po zakończeniu jazdy przed udaniem się na odpoczynek i przed rozpoczęciem jazdy po odbyciu odpoczynku wpisuje miejsce zakończenia i rozpoczęcia jazdy podając państwo, w którym się znajduje. Dane te są zapisywane na karcie kierowcy. Pracodawca zapisując z karty kierowcy dane w celu sporządzenia ewidencji czasu pracy automatycznie odczytuje także dane dotyczące miejsc spędzanych odpoczynków. Co ważne dane dotyczące czasu pracy kierowcy, jak i miejsc odpoczynków znajdują się w jednym pliku także nie ma fizycznej możliwości ich rozłączenia. Każdy pracodawca wypłacając pracownikom nieopodatkowane należności z tytułu podróży służbowych winien przynajmniej przez 5 lat przechowywać dokumentację uzasadniającą wypłatę poszczególnych nieopodatkowanych świadczeń. Co istotne pracodawcy mogą wypłacić na rzecz pracowników nieopodatkowane świadczenia tylko w wysokości wynikającej wprost z rozporządzeń o podróżach służbowych. Wobec powyższego każdy pracodawca, w tym pozwany, musi przechowywać dokumentację, z której wynikać będzie jednoznacznie, w jakim kraju w poszczególne dni podróży służbowej przebywał zatrudniony pracownik (rozporządzenia przewidują różne stawki diet i ryczałtów dla poszczególnych krajów). Na karcie kierowcy zapisywane są oczywiście również szczegółowe dane dotyczące ilości godzin przepracowanych przez reprezentowanego pracownika, ilości godzin przepracowanych w porze nocnej oraz ilość godzin, jakie pracownik spędzał dyżurując. Dane te są podstawą późniejszej ewidencji czasu pracy, o którą w petitum pozwu wnioskuje strona powodowa. Strona powodowa na potrzeby niniejszego postępowania przyjęła, że w każdym miesiącu pracownik powinien otrzymać przeciętnie 2 800,00 zł tytułem należności za niewypłacone pracownikowi: ryczałty za noclegi, wynagrodzenie za pracę w godzinach nadliczbowych i nocnych oraz wynagrodzenie za czas dyżurów.

/pozew – k.2-13/

W odpowiedzi na pozew z dnia 15 września 2014 r. pozwana Firma Handlowo – Usługowa (...) M. R., (...) spółka jawna wniosła o:

- oddalenie powództwa w całości.
- dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z zeznań świadków zgłoszonych przez pozwanego, a także strony pozwanej w osobach współników
- zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym ewentualnych kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.
- prowadzenie rozprawy także w razie nieobecności pozwanego.
- stwierdzenie przedawnienia roszczeń dochodzonych pozwem.

W uzasadnieniu wskazał, że pozwany zaprzecza wszelkim zarzutom i twierdzeniom wskazanym przez stronę powodową, chyba że zostaną wyraźnie przyznane przez stronę pozwaną. Wskazano, iż powód nie określił dokładnie zakresu dochodzonego roszczenia w myśl art. 187 § 1 pkt 1 i 2 k.p.c., w szczególności sposobu wyliczenia spornych kwot i ich wysokości, stąd też gruntowne ustosunkowanie się do jej żądań nastąpi po sprecyzowaniu powództwa. Strona powodowa dochodzi zasądzenia ogólnej kwoty 2.800 zł miesięcznie przez 34 miesiące tytułem należności za niewypłacone pracownikowi S. T.: ryczałty za noclegi, wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych, wynagrodzenia za pracę w godzinach nocnych oraz wynagrodzenia za pracę za czas dyżurów. Powództwo dotyczy więc roszczeń z czterech tytułów, z których każdy z nich stanowi odrębny przedmiot procesu i mogłoby być dochodzone w oddzielnym postępowaniu. Powyższe oznacza konieczność sprecyzowania wysokości dochodzonych roszczeń i okoliczności faktycznych uzasadniających żądanie, podczas gdy powódka ograniczyła się jedynie do stwierdzenia, iż nie zostały one nigdy pracownikowi wypłacone bez określenia konkretnych wysokości kwot i terminów wymagalności. Pozwana wnosi tym samym o wezwanie strony powodowej do uzupełnienia pozwu w tym zakresie. Z ostrożności procesowej strona pozwana zgłasza zarzut przedawnienia dochodzonych roszczeń.

Przede wszystkim podnosi się, iż umówione z pracownikiem S. T. świadczenia tytułem kosztów noclegu i dodatku do wynagrodzenia w porze nocnej oraz godzin nadliczbowych i dyżurów były mu wypłacane bezpośrednio przez (...) spółki (...). Dokumenty wyjazdowe były przez pracownika wypełniane (polecenie wyjazdu służbowego za granicę) i podpisywane po zapoznaniu się z ich treścią (rachunki kosztów podróży). Podkreślić wyraźnie należy, iż pracownik S. T. nigdy nie zgłaszał zastrzeżeń co do braku zapłaty należnych mu kwot z jakiegokolwiek tytułu. Wręcz przeciwnie zadowolony był z warunków wynagradzania. Istotne jest, iż dochodzone świadczenia miesięczne znacznie przewyższają podstawowe wynagrodzenie pracownika i trudno uznać, aby przez tyle lat pracy w pozwanej spółce, godził się na stratę kilkudziesięciu tysięcy złotych i nadal tam pracował dobrowolnie podpisując kolejne umowy o pracę. Powód otrzymywał również zwrot zryczałtowanych kosztów noclegu.

/odpowiedź na pozew – k. 32 – 35/

Pismem procesowym z dnia 22 stycznia 2016 r. pełnomocnik strony powodowej zmodyfikował żądanie pozwu i wniósł o zasądzenie na rzecz S. T. kwoty 106.740,76 zł tytułem należności za niewypłacone pracownikowi ryczałty za noclegi spędzone za granicą i wynagrodzenie za pracę w godzinach nadliczbowych w okresie od 3 lipca 2011 r. do 24 kwietnia 2014 r. wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie wyliczonymi według następującego zestawienia:

za rok 2011:

1) od kwoty 6.360,12 zł od dnia 15.09.2011 r. do dnia zapłaty.

2) od kwoty 6.814,81 zł od dnia 15.01.2012 r. do dnia zapłaty.

za rok 2012:

1) od kwoty 11.550,20 zł od dnia 15.05.2012 r. do dnia zapłaty.

2) od kwoty 13.418,45 zł od dnia 15.09.2012 r. do dnia zapłaty.

3) od kwoty 14.214,91 zł od dnia 15.01.2013 r. do dnia zapłaty.

za rok 2013:

1) od kwoty 14.734,66 zł od dnia 15.05.2013 r. do dnia zapłaty.

2) od kwoty 14.233,54 zł od dnia 15.09.2013 r. do dnia zapłaty.

3) od kwoty 12.560,44 zł od dnia 15.01.2014 r. do dnia zapłaty.

za rok 2014:

1) od kwoty 12.853,63 zł od dnia 15.05.2014 r. do dnia zapłaty.

oraz wniośł o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu według norm przepisanych.

/pismo procesowe k.332 – 334/

Pismem procesowym z dnia 9 marca 2016 r. pełnomocnik strony powodowej zmodyfikował żądanie pozwu i wniośł o zasądzenie na rzecz S. T. kwoty:

1. tytułem ryczałtów noclegi spędzone za granicą należnych w okresie od 3 lipca 2011 r. do 24 kwietnia 2014 r. w wysokości 41 858,29 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie wyliczonymi według następującego zestawienia:

za rok 2011:

1) od kwoty 3.149,34, zł od dnia 15.09.2011 r. do dnia zapłaty.

2) od kwoty 3.174,75 zł od dnia 15.01.2012 r. do dnia zapłaty.

za rok 2012:

1) od kwoty 3.699,16 zł od dnia 15.05.2012 r. do dnia zapłaty.

2) od kwoty 5.005,55 zł od dnia 15.09.2012 r. do dnia zapłaty.

3) od kwoty 4.531,82 zł od dnia 15.01.2013 r. do dnia zapłaty.

za rok 2013:

1) od kwoty 5.310,27 zł od dnia 15.05.2013 r. do dnia zapłaty.

2) od kwoty 6.839,30 zł od dnia 15.09.2013 r. do dnia zapłaty.

3) od kwoty 4.257,49 zł od dnia 15.01.2014 r. do dnia zapłaty.

za rok 2014:

1) od kwoty 5.890,61 zł od dnia 15.05.2014 r. do dnia zapłaty.

2. tytułem wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych należnego w okresie od 3 lipca 2011 r. do 24 kwietnia 2014 r. w wysokości 64.882,47 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie wyliczonymi według następującego zestawienia:

za rok 2011:

1) od kwoty 3.210,78, zł od dnia 15.09.2011 r. do dnia zapłaty.

2) od kwoty 3.640,06 zł od dnia 15.01.2012 r. do dnia zapłaty.

za rok 2012:

1) od kwoty 7.851,04 zł od dnia 15.05.2012 r. do dnia zapłaty.

2) od kwoty 8.412,90 zł od dnia 15.09.2012 r. do dnia zapłaty.

3) od kwoty 9.683,09 zł od dnia 15.01.2013 r. do dnia zapłaty.

za rok 2013:

1) od kwoty 9.424,39 zł od dnia 15.05.2013 r. do dnia zapłaty.

2) od kwoty 7.394,24 zł od dnia 15.09.2013 r. do dnia zapłaty.

3) od kwoty 8.302,95 zł od dnia 15.01.2014 r. do dnia zapłaty.

za rok 2014:

1) od kwoty 6.963,02 zł od dnia 15.05.2014 r. do dnia zapłaty.

Strona powodowa w całości wycofała roszczenie w zakresie w jakim dochodziła należności z tytułu ryczałtów za noclego spędzone w kraju, wynagrodzenia za pracę w godzinach nocnych oraz wynagrodzenia za czas dyżurów. W skali każdego miesiąca powód dochodził w pierwotnym pozwie łącznej kwoty 2.800,00 zł tytułem całości dochodzonych roszczeń (ryczałty za noclegi, wynagrodzenie za pracę w godzinach nadliczbowych i nocnych oraz wynagrodzenie za czas dyżurów). W ramach tej kwoty powód dochodził kwoty 100 zł tytułem niewypłaconych ryczałtów za noclegi krajowe, 50 zł tytułem wynagrodzenia za pracę w godzinach nocnych i 50 zł tytułem wynagrodzenia za dyżury.

/pismo procesowe k.349 – 351/

Na rozprawie w dniu 10 kwietnia 2017 r. S. T. wstąpił do procesu.

/oświadczenie S. T. min.00:03:35 – 00:03:45 protokołu rozprawy z dnia 10 kwietnia 2017 r., płyta CD k.562/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Powód S. T. był zatrudniony w Firmie Handlowo – Usługowej (...) M. R., (...) spółce jawnej na stanowisku kierowcy - mechanika w okresie od 4 października 2010 r. do 14 czerwca 2014 r.

/świadczenie pracy k.89/

Podczas zatrudnienia u ww. pracodawcy, S. T. zawierał z nim następujące umowy o pracę:

- z dnia 1 października 2010 r. (z datą rozpoczęcia wykonywania obowiązków pracowniczych określoną na dzień 4 października 2010 r.) na czas określony do 3 stycznia 2011 r. z wynagrodzeniem zasadniczym w wysokości 1 400,00 zł.

- z dnia 3 stycznia 2011 r. (z datą rozpoczęcia wykonywania obowiązków pracowniczych określoną na dzień 4 stycznia 2011 r.) na czas określony do 4 kwietnia 2011 r. z wynagrodzeniem zasadniczym w wysokości 1 400,00 zł.

- z dnia 5 kwietnia 2011 r. na czas określony do 4 października 2012 r. z wynagrodzeniem zasadniczym w wysokości 1 400,00 zł (aneksem z dnia 2 stycznia 2012 r. określono, że wynagrodzenie S. T. od dnia 1 stycznia 2012 r. wynosi 1 500,00 zł).

- z dnia 5 października 2012 r. na czas określony do 4 października 2017 r. z wynagrodzeniem zasadniczym w wysokości 1 500,00 zł (aneksem z dnia 2 stycznia 2013 r. określono, że wynagrodzenie S. T. od dnia 1 stycznia 2013 r. wynosi 1 600,00 zł; aneksem z dnia 2 stycznia 2014 r. określono, że wynagrodzenie S. T. od dnia 1 stycznia 2014 r. wynosi 1 680,00 zł).

/dokumentacja pracownicza S. T. k.65/

Firma Handlowo – Usługowa (...) M. R., (...) spółka jawna z siedzibą w S. została zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym w dniu 14 sierpnia 2002 r. Przedmiotem działalności spółki jest m.in.: transport drogowy

towarów , sprzedaż hurtowa drewna , materiałów budowlanych i wyposażenia sanitarnego , działalność agentów zajmujących się sprzedażą towarów różnego rodzaju , magazynowanie i przechowywanie pozostałych towarów , działalność usługowa wspomagająca transport lądowy.

/wypis z KRS – k.99 – 101 odwrót/

Zgodnie z obowiązującym u pozwanego ,od dnia 15 stycznia 2011 r. ,regulaminem wynagradzania dla pracowników:

- u pracodawcy obowiązywał czasowo – premiowy system wynagradzania , który polegał na wypłacaniu kwot wynagrodzenia wynikających z kategorii osobistego zaszeregowania i przepracowanego czasu pracy oraz premii zależnej od efektów pracy danego pracownika (rozdział II § 3 pkt 1).
- pracownikom przysługiwał dodatek za pracę w godzinach nadliczbowych oraz dodatek za pracę w porze nocnej(rozdział II § 4 pkt 1).
- pracownikom przysługiwała dieta i inne należności z tytułu podróży służbowej (rozdział II § 4 pkt 2).
- pracownikom mogły być przyznane miesięczne premie uznaniowe w wysokości do 25% wynagrodzenia zasadniczego (rozdział II § 8 pkt 1).
- za pracę w godzinach nadliczbowych , oprócz normalnego wynagrodzenia, przysługuje pracownikowi dodatek w wysokości określonej przepisami Kodeksu Pracy (rozdział II § 10 pkt 1).
- za pracę w porze nocnej przysługiwał dodatek w wysokości 20 % aktualnego minimalnego wynagrodzenia za pracę (rozdział II § 11).
- dodatki za pracę w godzinach nadliczbowych , w niedziele , święta oraz w porze nocnej wypłaca się łącznie z wynagrodzeniem zasadniczym na koniec miesiąca , a dodatki za przekroczenie średniotygodniowej normy czasu pracy po zakończeniu okresu rozliczeniowego (rozdział III § 12 pkt 4).
- za czas podróży służbowej w kraju i poza jego granicami przysługuje pracownikowi dieta i inne należności według zasad określonych przepisami prawa pracy tj. art. 77 Kodeksu Pracy (rozdział IV § 15 pkt 1).
- świadczenia z tytułu podróży służbowych dieta wypłacane są w ciągu trzech tygodni po zatwierdzeniu zatwierdzonych przez pracodawcę rozliczeń podróży przez pracownika (rozdział IV § 15 pkt 2).

/regulamin k. 43 – 45 odwrót/

Zgodnie z obowiązującym u pozwanego ,od dnia 15 stycznia 2012 r. ,regulaminem wynagradzania dla pracowników:

- u pracodawcy obowiązywał czasowo – premiowy system wynagradzania , który polegał na wypłacaniu kwot wynagrodzenia wynikających z kategorii osobistego zaszeregowania i przepracowanego czasu pracy oraz premii zależnej od efektów pracy danego pracownika (rozdział II § 3 pkt 1).
- pracownikom przysługiwał dodatek za pracę w godzinach nadliczbowych oraz dodatek za pracę w porze nocnej(rozdział II § 4 pkt 1).
- pracownikom przysługiwała dieta i inne należności z tytułu podróży służbowej (rozdział II § 4 pkt 2).
- pracownikom mogły być przyznane miesięczne premie uznaniowe w wysokości do 25% wynagrodzenia zasadniczego (rozdział II § 8 pkt 1).
- za pracę w godzinach nadliczbowych , oprócz normalnego wynagrodzenia, przysługuje pracownikowi dodatek w wysokości określonej przepisami Kodeksu Pracy (rozdział II § 10 pkt 1).

- za pracę w porze nocnej przysługiwał dodatek w wysokości 20 % aktualnego minimalnego wynagrodzenia za pracę (rozdział II § 11).

- dodatki za pracę w godzinach nadliczbowych , w niedziele , święta oraz w porze nocnej wypłaca się łącznie z wynagrodzeniem zasadniczym na koniec miesiąca , a dodatki za przekroczenie średniotygodniowej normy czasu pracy po zakończeniu okresu rozliczeniowego (rozdział III § 12 pkt 4).

- za czas podróży służbowej w kraju i poza jego granicami przysługuje pracownikowi dieta i inne należności według zasad określonych przepisami prawa pracy tj. art. 77 Kodeksu Pracy (rozdział IV § 15 pkt 1).

- świadczenia z tytułu podróży służbowych dieta wypłacane są w ciągu trzech tygodni po zatwierdzeniu zatwierdzonych przez pracodawcę rozliczeń podróży przez pracownika (rozdział IV § 15 pkt 2).

/regulamin k. 46 – 47 odwrót/

Zgodnie z obowiązującym u pozwanego ,od dnia 15 stycznia 2013 r. ,regulaminem wynagradzania dla pracowników:

- u pracodawcy obowiązywał czasowo – premiowy system wynagradzania , który polegał na wypłacaniu kwot wynagrodzenia wynikających z kategorii osobistego zaszeregowania i przepracowanego czasu pracy oraz premii zależnej od efektów pracy danego pracownika (rozdział II § 3 pkt 1).

- pracownikom przysługiwał dodatek za pracę w godzinach nadliczbowych oraz dodatek za pracę w porze nocnej(rozdział II § 4 pkt 1).

- pracownikom przysługiwała dieta i inne należności z tytułu podróży służbowej (rozdział II § 4 pkt 2).

- pracownikom mogły być przyznane miesięczne premie uznaniowe w wysokości do 25% wynagrodzenia zasadniczego (rozdział II § 8 pkt 1).

- za pracę w godzinach nadliczbowych , oprócz normalnego wynagrodzenia, przysługuje pracownikowi dodatek w wysokości określonej przepisami Kodeksu Pracy (rozdział II § 10 pkt 1).

- za pracę w porze nocnej przysługiwał dodatek w wysokości 20 % aktualnego minimalnego wynagrodzenia za pracę (rozdział II § 11).

- dodatki za pracę w godzinach nadliczbowych , w niedziele , święta oraz w porze nocnej wypłaca się łącznie z wynagrodzeniem zasadniczym na koniec miesiąca , a dodatki za przekroczenie średniotygodniowej normy czasu pracy po zakończeniu okresu rozliczeniowego (rozdział III § 12 pkt 4).

- za czas podróży służbowej w kraju i poza jego granicami przysługuje pracownikowi dieta i inne należności według zasad określonych przepisami prawa pracy tj. art. 77 Kodeksu Pracy (rozdział IV § 15 pkt 1).

- świadczenia z tytułu podróży służbowych dieta wypłacane są w ciągu trzech tygodni po zatwierdzeniu zatwierdzonych przez pracodawcę rozliczeń podróży przez pracownika (rozdział IV § 15 pkt 2).

/regulamin k. 48 – 49 odwrót/

Zgodnie z obowiązującym u pozwanego ,od dnia 15 stycznia 2014 r. ,regulaminem wynagradzania dla pracowników:

- u pracodawcy obowiązywał czasowo – premiowy system wynagradzania , który polegał na wypłacaniu kwot wynagrodzenia wynikających z kategorii osobistego zaszeregowania i przepracowanego czasu pracy oraz premii zależnej od efektów pracy danego pracownika (rozdział II § 3 pkt 1).

- pracownikom przysługiwał dodatek za pracę w godzinach nadliczbowych oraz dodatek za pracę w porze nocnej(rozdział II § 4 pkt 1).
- pracownikom przysługiwała dieta i inne należności z tytułu podróży służbowej (rozdział II § 4 pkt 2).
- pracownikom mogły być przyznane miesięczne premie uznaniowe w wysokości do 25% wynagrodzenia zasadniczego (rozdział II § 8 pkt 1).
- za pracę w godzinach nadliczbowych , oprócz normalnego wynagrodzenia, przysługuje pracownikowi dodatek w wysokości określonej przepisami Kodeksu Pracy (rozdział II § 10 pkt 1).
- za pracę w porze nocnej przysługiwał dodatek w wysokości 20 % aktualnego minimalnego wynagrodzenia za pracę (rozdział II § 11).
- dodatki za pracę w godzinach nadliczbowych , w niedziele , święta oraz w porze nocnej wypłaca się łącznie z wynagrodzeniem zasadniczym na koniec miesiąca , a dodatki za przekroczenie średniotygodniowej normy czasu pracy po zakończeniu okresu rozliczeniowego (rozdział III § 12 pkt 4).
- za czas podróży służbowej w kraju i poza jego granicami przysługuje pracownikowi dieta i inne należności według zasad określonych przepisami prawa pracy tj. art. 77 Kodeksu Pracy (rozdział IV § 15 pkt 1).
- świadczenia z tytułu podróży służbowych dieta wypłacane są w ciągu trzech tygodni po zatwierdzeniu zatwierdzonych przez pracodawcę rozliczeń podróży przez pracownika (rozdział IV § 15 pkt 2).

/regulamin k. 50 – 51 odwrot/

Powód pracował u pozwanego jako kierowca samochodów ciężarowych (marki V. (...) i V. (...)) przewożąc półprodukty służące do produkcji opon (w ruchu wahadłowym z ładunkiem za granicę i pustym do kraju.) Wyjeżdżając za granicę , powód nie otrzymywał druku delegacji („na bazie” wypełniał druki wpisując początek jazdy, przekroczenie granicy, powrót oraz zakończenie). Z tytułu wyjazdów zagranicznych powód nie otrzymywał dodatkowych kwot, nie proponowano mu również dni wolnych. Firma pozwanego nie posiadała baz noclegowych , a powód nocował w kabinie samochodu , gdzie znajdowała się m.in. leżanka(pozwany nie proponował mu wynajęcia pokoju w hotelu). Za autostrady płacił kartą paliwową, a w Polsce , jeśli nie było możliwości zapłaty kartą paliwową ,płacił gotówką. Powód korzystał z toalety i prysznic na stacjach benzynowych (koszt zapłaty za prysznic lub toaletę na stacji pokrywał z własnych pieniędzy) Powód rozliczał się z wydatków na paliwo (był zobowiązany przywieźć paragon); nie przedstawiał innych rachunków niż za paliwo i ewentualne naprawy. Powód otrzymywał na konto płacę zasadniczą oraz do „ręki” rozliczenie z frachtu (otrzymywał stałą kwotę obliczoną procentowo przez pozwanego, było to 12-15 %). Powód składał sprawozdanie z przebytej trasy i pozwany wpisywał kwotę, którą miał otrzymać za przebytą trasę (np. za trasę B. - T. – 400 zł, a za trasę B. – Funda – 600 -650 zł). Powód otrzymywał miesięczne wynagrodzenie w kwocie od 3500 do 4000 złotych. Wynagrodzenie zasadnicze oraz system premiowania. Kwota frachtu wyliczona była za trasę do miejsca przeznaczenia.

/zeznania powoda min.00:37:39 – 00:49:26 w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami min.00:03:49 – 00:14:02 protokołu rozprawy z dnia 10 kwietnia 2017 r. , płyta CD k.562 oraz informacyjnymi wyjaśnieniami k.132 – 134/

Czas pracy powoda był równoważny. Był trzymiesięczny okres rozliczenia. Był tachograf w każdym aucie, u powoda również i jeśli powód przestrzegał czasu pracy i czasu na odpoczynek to nie miał godzin nadliczbowych. Jak powód chciał dostawał dni wolne za nadgodziny. Czas załadunku był z góry wiadomy, czas jazdy również. Wyjątkowo mógł się zdarzyć korek lub awaria w zakładzie i wtedy ten czas został zaburzony. Kwota wypłacana obejmowała wszystkie koszty ponoszone przez powoda. Nie było baz noclegowych. Powód nie pytał o możliwość noclegów w hotelach. W wypadku kierowców nie było zwrotów kosztów za hotele, bo żaden z kierowców nie korzystał z hotelu. Samochody

spełniały warunki sanitarno-techniczne. O miejscu postoju decydował sam kierowca. Nie było zakazu parkowania na płatnych parkingach. Ustalono, że kierowcy śpią w kabinach. Powód nie zgłaszał z tego tytułu zastrzeżeń.

W lipcu 2011 roku powód otrzymał 2600 złotych, w sierpniu 3500 zł, wrzesień 3700 zł, październik 3700 zł, grudzień 1800 zł, listopad 4100 zł. W 2012 roku: styczeń 3800 zł, luty 3600, marzec 3400 zł, kwiecień 3550 zł, maj 3400 zł, czerwiec 3600 zł, lipiec 2950 zł, sierpień 3950 zł, wrzesień 3900 zł, październik 4200 zł, listopad 3500 zł, grudzień 3900 zł. W 2013 roku: styczeń 3850 zł, luty 3300 zł, marzec 3700 zł, kwiecień 4600 zł, maj 4250 zł, czerwiec 4900 zł, lipiec 3800 zł, sierpień 4500 zł, wrzesień 4100 zł, październik 3700 zł, listopad 4300 zł, grudzień 4750 zł w 2014: styczeń 1850 zł, luty 4600 zł, marzec 4000 zł, kwiecień 3800 zł.

Równoważny czas pracy obowiązujący u pracodawcy wynikał z interpretacji przepisów.

/zeznania pozwanego min.00:49:26 – 01:23:33 protokołu rozprawy z dnia 10 kwietnia 2017 r. , płyta CD k.562 oraz informacyjnymi wyjaśnieniami k.134 – 134 odwrot/

W okresie od października 2010 do czerwca 2014 roku powód był pracownikiem firmy (...) i wykonywał obowiązki pracownicze kierowcy. Powód jeździł za granicę i miał rozliczaną delegację służbową w związku z wyjazdami za granicę. Kierowca wypisywał polecenie wyjazdu służbowego za granicę. Pracownicy rozliczali się osobiście z szefem.

/zeznania świadka J. M. k.135/

Płaca zasadnicza kierowcy zatrudnionego w firmie (...) wynosi 1 750,00 zł plus kwoty za dyżury, diety, godziny nadliczbowe. Podstawowe wynagrodzenie wpływa na konto, a resztę wynagrodzenia kierowca otrzymuje do „ręki” po 15 każdego miesiąca. Kierowcy wypełniali polecenia wyjazdu służbowego za granicę (delegację wypełniali pracownicy biura).

/zeznania świadka P. G. k.135 – 136/

Pozwany płacił z frachtu. Była płaca zasadnicza, która była przelewana na konto. Pozwany wyliczał ile za jaki kurs dostaje się wynagrodzenia. Kierowca wypełniał polecenie wyjazdu służbowego za granicę, a kierowca przeważnie podpisywał czysty druk delegacji. Wynagrodzenie kierowcy zależało od ilości wykonanych kursów.

/zeznania świadka A. K. k.136 – 137/

Wynagrodzenie kierowcy składa się z płacy zasadniczej plus ryczałt i nadgodziny (ryczałt za nocleg w kabinie). Wysokość ryczałtu zależy od pokonywanej odległości, była różna w zależności od trasy. Kierowcy wożący sadzę jeździli na stałych trasach i do każdej trasy była stała stawka, gdyż można było wyliczyć ile czasu pochłonie dana trasa. Jeśli za kurs było 400 zł to w tym była zawarta dieta i spanie w kabinie. Załadunek polegał na wjeździe pod nasyp. W czasie załadunku był w kabinie, nie wykonywał żadnych prac, trwało to do 2 godzin. Rozładunek polegał na rozstawieniu podpór naczepy, załączenie rękawa zsykowego i podniesienie beczki do góry. To trwało 15 minut. Rozładunek trwał do 8 godzin. W miejscu załadunku lub rozładunku były firmowe prysznice, z których można było skorzystać. Jeśli nie było miejsca na parkingach bezpłatnych można było skorzystać z parkingu płatnego. Były tam węzły sanitarne.

/zeznania świadka M. G. k.137 – 137 odwrot/

Wynagrodzenie składa się z podstawy, delegacji i diet i ryczałtów za noce. Wynagrodzenie zasadnicze wpływa na konto. Pozostałe składniki wypłacane są gotówkowo. Kierowca nie korzystał z hotelu i spał w kabinie. Kierowca wypełniał polecenie wyjazdu służbowego za granicę (delegację wypełniała pracownica, a kierowca ją podpisywał).

/zeznania świadka D. Ł. k.137 odwrot – 138/

Powód zatrudniony był u pozwanych w okresach od 1 marca 2010 r. do 28 września 2010 r. jako kierowca i od 4 października 2010 r. do 14 czerwca 2014 r. na jako kierowca – mechanik . W okresie, za który sporządzona jest opinia powoda zatrudniony był w pełnym wymiarze czasu pracy. Wynagrodzenie powoda wynosiło:

- od 4 stycznia 2011 r. 1.400,- zł/m-c.

- od 1 stycznia 2012 r. 1500 zł/m-c.

- od 1 stycznia 2013 r. 1.600 zł/mc.

- od 1 stycznia 2014 r. 1.680 zł/m-c .

Zgodnie z zawiadomieniem pracodawcy podpisanym przez powoda znajdującym się w aktach osobowych , powód został poinformowany ,że od dnia 23 października 2013 r. świadczy pracę na rzecz powoda w zadaniowym systemie pracy. W załączonych przez pozwanego dokumentach znajdują się regulaminy pracy za lata 2011, 2012 , 2013 , 2014. Z zapisów regulaminów wynika ,że :

§ 14 ust 1 czas pracy nie może przekraczać 8 godzin na dobę i przeciętnie 40 godzin w pięciodniowym tygodniu pracy w przyjętym okresie rozliczeniowym, który dla pracowników nie zatrudnionych w ruchu ciągłym wynosi 4 miesiące z zastrzeżeniem art. 129 §1. Kp.

§ 14 ust 2. Pracownicy zatrudnieni na stanowiskach kierowców są zatrudnieni zgodnie z ustawą o czasie pracy kierowców i innych przepisów prawa obowiązujących w tym zakresie.

§16 pracownikowi przysługuje w każdej dobie prawo do co najmniej 11 godzin nieprzerwanego wypoczynku , ponadto w każdym tygodniu prawo do co najmniej 35 godzinnego nieprzerwanego odpoczynku obejmującego 11 godzin wypoczynku dobowego.

§ 17 za porę nocną uważa się pracę wykonywana w godzinach od 22⁰⁰ do godziny 6⁰⁰ dnia następnego.(trzy godziny)

§ 18 pracownik zobowiązany jest potwierdzić swoje przyjście do pracy przez złożenie własnoręcznego podpisu na liście obecności.

§19 pracodawca prowadzi dla każdego pracownika ewidencję czasu pracy w zakresie określonym w przepisach prawa pracy.

Według regulaminu wynagradzania obowiązującym u pozwanego :

§ 12 ust.4 dodatek za pracę w godzinach nadliczbowych, w niedzielę i święta oraz w porze nocnej wypłacany jest łącznie z wynagrodzeniem zasadniczym na koniec miesiąca , a dodatki za przekroczenie normy średniotygodniowej po zakończeniu okresu rozliczeniowego.

§ 11 za pracę w porze nocnej przysługuje dodatek w wysokości 20 % aktualnego minimalnego wynagrodzenia za pracę.

Zgodnie z § 8 Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 28 maja 1996 r. (D .u. nr 62 poz. 286 z poz. zmianami) w sprawie zakresu prowadzenia przez pracodawców dokumentacji związanych ze stosunkiem pracy oraz sposobu prowadzenia akt osobowych pracownika, pozwany zobowiązany był do prowadzenia ewidencji czasu pracy. Obowiązek prowadzenia ewidencja czasu pracy nakładała na pozwanego również ustawa o czasie pracy kierowcy-art. 24 . Do akt sprawy pozwany załączył ewidencję czasu powoda za wrzesień-grudzień 2013 r. i styczeń- kwiecień 2014 r. Brak jest ewidencji czasu powoda za pozostałe okresy , których dotyczy opinia. Od 23 października 2013 r. powód świadczył pracę według systemu zadaniowego, a do akt powód nie dostarczył wykazu zadań i ich rozliczenia czasowego. Dlatego do wyliczenia nadgodzin biegły przyjął :

-okresy świadczenia pracy zgodnie z poleceniami wyjazdów służbowych:

-przerwy w pracy wynosiły 11 godzin w każdej dobie pracy.

W 2011 r. normatywny czas pracy wyniósł 2016 godzin – 252 dni robocze.

W 2012 r. normatywny czas pracy wyniósł 2016 godzin – 252 dni robocze.

W 2013 r. normatywny czas pracy wyniósł 2008 godzin – 251 dni roboczych.

W 2014 r. normatywny czas pracy wyniósł 2000 godzin – 250 dni roboczych.

Wynagrodzenie minimalne:

-1386 zł od 1 stycznia 2011 r.

- 1500 zł od 1 stycznia 2012 r.

- 1600 zł od 1 stycznia 2013 r.

- 1680 zł od 1 stycznia 2014 r.

Wynagrodzenie za podróże służbowe:

Okresy za jakie powodowi przysługiwały diety i ryczałty za noclegi z tytułu zagranicznych podróży służbowych biegły przyjął na podstawie dokumentu o nazwie „ Rozliczenia kosztów zagranicznej podróży służbowej podróży ” , który był podpisany przez powoda i pozwanego. Wysokość kwotowa diet i ryczałtu za nocleg przyjęta została na podstawie obowiązujących przepisów dotyczących delegacji. Przeliczenie kwot w euro na walutę polską dokonane zostało według kursu średniego NBP obowiązującego w momencie zakończenia podróży służbowej.

Za 2011 r. – z porównania kwot należności delegacyjnych wyliczonych przez biegłego z kwotami wypłaconymi przez pozwanego wynika ,że kwoty wypłacone przez pozwanego były wyższe. Rozliczenia kwot sporządzone zostały za okresy rozliczeniowe przyjęte przez pozwanego.

Za okres od stycznia do kwietnia 2012 r. - z porównania kwot należności delegacyjnych wyliczonych przez biegłego z kwotami wypłaconymi przez pozwanego wynika ,że kwoty wypłacone przez pozwanego były wyższe. Rozliczenia kwot sporządzone zostały za okresy rozliczeniowe przyjęte przez pozwanego.

Za okres od maja do sierpnia 2012 r. - z porównania kwot należności delegacyjnych wyliczonych przez biegłego z kwotami wypłaconymi przez pozwanego wynika ,że kwoty wypłacone przez pozwanego były wyższe. Rozliczenia kwot sporządzone zostały za okresy rozliczeniowe przyjęte przez pozwanego.

Za okres od stycznia do kwietnia 2013 r. - z porównania kwot należności delegacyjnych wyliczonych przez biegłego z kwotami wypłaconymi przez pozwanego wynika ,że kwoty wypłacone przez pozwanego były wyższe. Rozliczenia kwot sporządzone zostały za okresy rozliczeniowe przyjęte przez pozwanego.

Za okres od maja do sierpnia 2013 r. - z porównania kwot należności delegacyjnych wyliczonych przez biegłego z kwotami wypłaconymi przez pozwanego wynika ,że kwoty wypłacone przez pozwanego były wyższe. Rozliczenia kwot sporządzone zostały za okresy rozliczeniowe przyjęte przez pozwanego.

Za okres od września do grudnia 2013 r. - z porównania kwot należności delegacyjnych wyliczonych przez biegłego z kwotami wypłaconymi przez pozwanego wynika ,że kwoty wypłacone przez pozwanego były wyższe. Rozliczenia kwot sporządzone zostały za okresy rozliczeniowe przyjęte przez pozwanego.

Za okres od stycznia do kwietnia 2014 r. z porównania kwot należności delegacyjnych wyliczonych przez biegłego z kwotami wypłaconymi przez pozwanego wynika, że kwoty wypłacone przez pozwanego były wyższe. Rozliczenia kwot sporządzone zostały za okresy rozliczeniowe przyjęte przez pozwanego.

Wyliczenie wynagrodzenia za nadgodziny:

Do wyliczenia nadgodzin biegły przyjął, że powód każdego dnia którym przebywał w delegacji korzystał z przysługującej mu przerwy w świadczeniu pracy w wymiarze 11 godzin. W wyliczeniach uwzględniono urlop wypoczynkowy (art. 155 k.p.) w wymiarze: za 2010 r. w wymiarze 10 dni roboczych (świadcstwo pracy), za 2011, 2012 i 2013 w wymiarze 20 dni roboczych, za 2014 r., w wymiarze 10 dni roboczych. (świadcstwo pracy) Urlopy we wskazanym wymiarze zaliczone zostały w do tych 4- ro miesięcznych okresów rozliczeniowych, w których występowały dłuższe przerwy w świadczeniu pracy przez powoda. Sposób zaliczenia urlopów do okresów rozliczeniowych nie ma wpływu na całkowitą liczbę nadgodzin, ma natomiast minimalny wpływ na kwotę wynagrodzenia za nadgodziny co spowodowane jest zmianą stawek godzinowych w okresach rozliczeniowych w wyliczeniach uwzględnione zostały także okresy przebywania na zwolnieniach lekarskich przyjęte na podstawie świadctwa pracy. Okresy zwolnień: od 30.05.2011-01.07.2011 r., od 07.01.2014r. do 15.01.2014 r., od 02. (...) do 25.05.2014 r., od 26.05.2014 r. do 28.05.2014 r.

Okres rozliczeniowy od 1 lipca 2011 r. do 31 sierpnia 2011 r.:

- czas przepracowany 578,05 godziny.
- normatywny czas pracy w okresie rozliczeniowym 344,00 godziny.
- nadgodziny dobowe 142,83 godziny.

Przekroczenie normy średniotygodniowej 91,22 godziny.

Wynagrodzenie za godziny nadliczbowe: lipiec 42 godziny * 1,5 * 8,33 zł/godzinę = 524,79 zł; sierpień 100,83 godziny * 1,5 * 7,95 zł/godzinę = 1.202,40 zł; wynagrodzenie za przekroczenie normy tygodniowej: lipiec 43,67 godziny * 2 * 8,33 zł/godzinę = 727,54 zł; sierpień 47,55 godziny * 2 * 7,96 zł/godzinę = 756,05 zł. Razem 3.210,78 zł.

Okres rozliczeniowy od 1 września 2011 r. do 31 grudnia 2011 r.:

- czas przepracowany 781,00 godzin
- normatywny czas pracy w okresie rozliczeniowym – 672,00 godziny
- urlop wypoczynkowy 160,00 godzin
- nadgodziny dobowe – 211,00 godzin
- przekroczenie normy średniotygodniowej 58 godzin

Wynagrodzenie za godziny nadliczbowe wrzesień 49,43 godziny * 1,5 * 7,95 zł/godzinę 589,45 zł; październik 69,53 godziny * 1,5 * 8,33 zł/godzinę = 868,78 zł; listopad 82,04 godziny * 1,5 * 8,75 zł/godzinę = 1.076,78 zł; grudzień 10 godzin * 1,5 * 8,33 zł/godzinę = 124,95 zł; wynagrodzenie za przekroczenie normy tygodniowej wrzesień 20,5 godziny * 2 * 7,95 zł/godzinę = 325,95 zł październik 2,5 godzmy * 2 * 8,33 zł/godzinę = 41,65 zł; listopad 35 godzin * 2 * 8,75 zł/godzinę = 612,50 zł. Razem 3 640,06.

Nadgodziny za okres od 1 stycznia 2012 r. do 30 kwietnia 2012 r.:

- czas przepracowany (...),27 godzin

-normatywny czas pracy w okresie rozliczeniowym – 672,00 godziny

- nadgodziny dobowe – 347,1 godzin

- przekroczenie normy średniotygodniowej 179,17 godziny

- wynagrodzenie za godziny nadliczbowe styczeń 91,00 godzin * 1,5 * 8,93 zł/godzinę 1.218,95 z ; luty 82,10 godziny * 1,5 * 8,93 zł/godzinę = 1.099,73 zł; marzec 87 godzin * 1,5 * 8,52 zł/godzinę = 1.111,86zł ; kwiecień 87,00 godziny * 1,5 * 9,38 zł/godzinę = 1.224,09 zł

-wynagrodzenie za przekroczenie normy tygodniowej styczeń 69,50 godziny * 2 * 8,93 zł/godzinę = 1.241,27 zł ;luty 34,00 godziny *2* 8,93 zł/godzinę = 607,24 zł ; marzec 41,67 godzin *2* 8,52 zł/godzinę = 710,06 zł ; kwiecień 34,00 godziny * 2 * 9,38 zł/godzinę = 637,84 zł. Razem 7.851,04 zł.

Nadgodziny za okres od 1 maja 2012 r. do 31 sierpnia 2012 r.:

- czas przepracowany (...),00 godzin

- normatywny czas pracy w okresie rozliczeniowym – 680,00 godzin

- urlop wypoczynkowy 13 dni - 104,00 godziny

-nadgodziny dobowe – 298,17 godzin

- przekroczenie normy średniotygodniowej 250,83 godziny

- wynagrodzenie za godziny nadliczbowe maj 76,00 godzin * 1,5 * 8,93 zł/godzinę 1.018,02 zł ;czerwiec 69,17 godziny * 1,5 * 9,38 zł/godzinę = 973,22 zł ; lipiec 105,00 godzin * 1,5 * 8,52 zł/godzinę = 1.341,90 zł ; sierpień 48,00 godziny * 1,5 * 8,52 zł/godzinę = 613,44 zł

-wynagrodzenie za przekroczenie normy tygodniowej maj 67,08 godzin * 2 * 8,93 zł/godzinę = 1.198,05 zł ; czerwiec 79,75 godziny *2* 9,38 zł/godzinę = 1.496,11 zł ;lipiec 78,00 godzin *2* 8,52 zł/godzinę = 1.329,12 zł ;sierpień 26,00 godzin * 2 * 8,52 zł/godzinę = 443,04 zł .Razem 8.412,90 zł.

Nadgodziny za okres od 1 września 2012 r. do 31 grudnia 2012 r.:

-czas przepracowany (...),50 godzin

-normatywny czas pracy w okresie rozliczeniowym – 664,00 godziny

- urlop wypoczynkowy 7 dni 56,00 godzin

- nadgodziny dobowe - 371,00 godzin

-przekroczenie normy średniotygodniowej 263,50 godzin

wynagrodzenie za godziny nadliczbowe wrzesień 100 godzin * 1,5 * 9,38 zł/godzinę =1.407,00 zł ; październik 115 godzin * 1,5 * 8,15 zł/godzinę = 1.405,88 zł ; listopad 91 godzin * 1,5 * 8,93 zł/godzinę = 1.218,95 zł; grudzień 65 godziny * 1,5 * 9,87 zł/godzinę = 962,33 zł

-wynagrodzenie za przekroczenie normy tygodniowej wrzesień 78,00 godzin * 2 * 9,38 zł/godzinę = 1.463,28 zł ;październik 76,50 godziny *2* 8,15 zł/godzinę = 1.246,95 zł ; listopad 92,00 godziny *2* 8,93 zł/godzinę =1.643,12 zł ;grudzień 17,00 godzin * 2 * 9,87 zł/godzinę = 335,58 zł. Razem 9.683,09 zł.

Nadgodziny za okres od 1 stycznia 2013 r. do 31 kwietnia 2013 r.:

- czas przepracowany (...),00 godzin
- normatywny czas pracy w okresie rozliczeniowym – 672,00 godziny
- nadgodziny dobowe - 317,00 godzin
- przekroczenie normy średniotygodniowej 257,00 godzin
- wynagrodzenie za godziny nadliczbowe styczeń 98 godzin * 1,5 * 9,09 zł/godzinę = 1.336,23 zł ; luty 87 godzin * 1,5 * 10,00 zł/godzinę = 1.305,00 zł; marzec 92 godziny * 1,5 * 9,52 zł/godzinę = 1.313,76 zł ;kwiecień 40 godzin * 1,5 * 9,52 zł/godzinę = 571,20 zł
- wynagrodzenie za przekroczenie normy tygodniowej styczeń 78 godzin * 2 * 9,09 zł/godzinę = 1.418,04 zł ; luty 75 godzin *2* 10,00 zł/godzinę = 1.500,00 zł marzec 52 godziny *2* 9,52 zł/godzinę =990,08 zł ;kwiecień 52 godziny * 2 * 9,52 zł/godzinę = 990 08 zł Razem = 9.424,39 zł.

Nadgodziny za okres od 1 maja 2013 r. do 31 sierpnia 2013 r.:

- czas przepracowany (...).91 godzin
- normatywny czas pracy w okresie rozliczeniowym – 672,00 godziny
- nadgodziny dobowe – 201,00 godzin
- przekroczenie normy średniotygodniowej 243,91 godzin
- wynagrodzenie za godziny nadliczbowe maj 0 godzin* 1,5 * 10,00 zł/godzinę 0,00 zł ;czerwiec 29 godzin * 1,5 * 10,00 zł/godzinę = 435,00 zł ; lipiec 80 godzin * 1,5 * 8.70 zł/godzinę = 1.044.00 zł ;sierpień 92 godziny * 1,5 * 9,52 zł/godzinę = 1.313,76 zł
- wynagrodzenie za przekroczenie normy tygodniowej 24,91 godzin* 2* 10.00 zł/godzinę = 498,20 zł ;czerwiec 64,00 godziny *2* 10.00 zł/godzinę = 1.280,00 zł , lipiec 78,00 godzin *2* 8.70 zł/godzinę = 1.357.20 zł ; sierpień 77,00 godzin * 2 * 9,52 zł/godzinę = 1.466,08 zł. Razem 7.394,24 zł

Nadgodziny za okres od 1 września 2013 r. do 31 grudnia 2013 r.:

- czas przepracowany (...),75 godzin
- normatywny czas pracy w okresie rozliczeniowym – 664,00 godziny
- urlop wypoczynkowy 20 dni -160,00 godzin
- nadgodziny dobowe - 305,75 godzin
- przekroczenie normy średniotygodniowej – 203,00 godziny
- wynagrodzenie za godziny nadliczbowe wrzesień 28,58 godzin * 1,5 * 9,52 zł/godzinę 408,12 zł ;październik 109,17 godzin * 1,5 * 8,70 zł/godzinę = 1.424,67 zł ;listopad 92,00 godzin * 1,5 * 10,53 zł/godzinę = 1.453,14 zł; grudzień 76,00 godziny * 1,5 * 10,00 zł/godzinę = 1.140,00 zł
- wynagrodzenie za przekroczenie normy tygodniowej wrzesień 14 godzin * 2 * 9,52 zł/godzinę = 266,56 zł październik 86 godziny *2* 8,70 zł/godzinę = 1.496,40 zł listopad 51 godzin *2* 10,53 zł/godzinę = 1.074,06 zł grudzień 52 godzin * 2 * 10,00 zł/godzinę = 1.040 00 zł Razem 8.302,95 zł

Nadgodziny za okres od 1 stycznia 2014 r. do 30 kwietnia 2014 r.:

- czas przepracowany (...),00 godzin

-normatywny czas pracy w okresie rozliczeniowym – 664,00 godziny

– chorobowe 7 dni 56,00 godzin nadgodziny dobowe – 211,83 godzin przekroczenie normy średniotygodniowej 184,17 godziny

-wynagrodzenie za godziny nadliczbowe styczeń 21,5 godziny * 1,5 * 10,00 zł/godzinę = 322,50 zł ;luty 62,00 godzin * 1,5 * 10,50 zł/godzinę = 976,50 zł; marzec 92,00 godzin * 1,5 * 10 zł/godzinę = 1.380,00 zł ;kwiecień 36,33 godziny * 1,5 * 10 zł/godzinę = 544,95 zł

-wynagrodzenie za przekroczenie normy tygodniowej styczeń 52,00 godziny * 2 * 10,00 zł/godzinę = 1.040,00 zł; luty 55,67 godziny *2* 10,50 zł/godzinę =1.169,07 zł ; marzec 50,50 godzin *2* 10,00 zł/godzinę = 1.010,00 zł ;kwiecień 26,00 godzin * 2 * 10,00 zł/godzinę = 520,00 zł Razem 6.963,02 zł.

Ze względu na fakt ,że wypłaty wynagrodzenia za nadgodziny nie były dokumentowane listami płac , a wysokość wypłat wynika z zeznań powoda biegły nie dokonał wyliczenia nadpłaty czy niedopłaty.

Wynagrodzenie za pracę w godzinach nadliczbowych:

Brak pełnej dokumentacji czasu pracy powoda , spowodował że biegły nie wyliczył rzeczywistego dodatkowego wynagrodzenia za pracę w godzinach nocnych. Z ewidencji wynagrodzeń przedstawionych przez pozwanego (roczne zestawienie listy płac) wynika ,że powód miał wypłacane dodatkowe wynagrodzenie za pracę w godzinach nocnych, które było wynagrodzeniem ryczałtowym. Na podstawie kwoty wypłaconego wynagrodzenia biegły wyliczył ilość godzin za , które pozwany wypłacił wynagrodzenie i porównał je z maksymalną ilością godzin nocnych w okresie miesiąca. Maksymalna ilość godzin pracy w nocy wyliczona została jako iloczyn ilości dni w miesiącu i ilości godzin przypadających na porę nocną. Ilość godzin przypadających na porę nocną (4 godziny) przyjęta została zgodnie z ustawą o czasie pracy kierowców. Z przedstawionego wynika , że wypłacone wynagrodzenie dodatkowe było **wyższe** niż wynagrodzenie rzeczywiste jakie powód mógł otrzymać za pracę w porze nocnej.

Wynagrodzenie godzinowe wyliczono jako 20% wynagrodzenia minimalnego przeliczonego za godzinę pracy.

/opinia biegłego sądowego z zakresu rachunkowości R. P. k.177 – 295/

Wyliczenie sporządzone zostało na podstawie dokumentacji czasu pracy załączonej do pisma z dnia 12 grudnia 2015 r. Wskazania przykładowe nieścisłości w ewidencji czasu pracy prowadzonej przez pozwanego ponad te , które zostały wskazane w opinii podstawowej dokonane zostały w wyniku porównania informacji zawartych w poleceniach wyjazdu , z informacjami z ewidencji czasu pracy. Wynagrodzenie za nadgodziny według ewidencji pozwanego wyniosło:

- za 2011 r.- 873,80 zł

- za 2012 r. – 907,83 zł

- za 2013 r. – 5 634,46 zł

- za 2014 r. – 2 206,95 zł.

/opinia uzupełniająca biegłego sądowego z zakresu rachunkowości R. P. k.354 – 391/

Obowiązujący w firmie pozwanego system czasu pracy kierowców wskazany został w regulaminach pracy § 14 co zostało wskazane przez biegłego w opinii podstawowej z dnia 7 listopada 2015 r. Do wyliczenia wynagrodzenia za ponadwymiarowy czas pracy biegły przyjął zasady wskazane w art.11 ustawy o czasie pracy kierowców , a więc

czteromiesięczny okres rozliczeniowy. Dokonując wyliczenia wynagrodzenia za godziny nadliczbowe , w opinii podstawowej czas pracy pomniejszył o dobowy nieprzerwany wypoczynek. W opinii uzupełniającej z dnia 12 maja 2016 r. wyliczone zostało wynagrodzenie powoda z tytułu pracy w godzinach nadliczbowych według zasad przyjętych przez pozwanego i według ewidencji pozwanego. W przypadku przyjęcia wynagradzania kierowców zgodnie z zasadami wskazanymi w kodeksie pracy i czasem pracy w godzinach nocnych według ewidencji pozwanego wynagrodzenie to powinno wynieść za:

- 2011 r. – 1.351,94 zł
- 2012 r. – 3.433,11 zł
- 2013 r. – 3.613,41 zł
- 2014 r. – 1 192,31 zł

/opinia uzupełniająca biegłego sądowego z zakresu rachunkowości R. P. k.422 – 424/

Zasady rozliczenia czasu pracy obowiązujące przy stosowaniu zrównoważonego systemu czasu pracy biegły przyjął na podstawie art. 15 ustawy o czasie pracy kierowcy i art. 135 kodeksu pracy. W związku z brakiem unormowania zasad świadczenia pracy w zrównoważonym systemie czasu pracy , w regulaminie pracy pozwanego , biegły przyjął : maksymalny dobowy wymiar czasu pracy 12 godzin i maksymalny okres rozliczeniowy – 3 miesiące.

Wyliczenie wynagrodzenia za nadgodziny według ewidencji pozwanego przy przyjęciu zrównoważonego systemu czasu pracy:

- za rok 2011 – 333,26 zł
- za rok 2012 – 1.080,86 zł
- za rok 2013 – 6.786,11 zł
- za rok 2014 – 2.517,17 zł

W przypadku przyjęcia ,że odbiór nadgodzin dobowych odbywał się bez uzgodnienia z powodem , a więc godzina nadliczbowa odbiorze jest równa 1,5 wyliczenia te wyniosą:

- za rok 2011 – 392,42 zł
- za rok 2012 – 1.544,61 zł
- za rok 2013 – 7.296,99 zł
- za rok 2014 – 2.801,42 zł

/opinia uzupełniająca biegłego sądowego z zakresu rachunkowości R. P. k.458 – 498/

W opinii podstawowej i w opiniach uzupełniających wynagrodzenie za godziny nadliczbowe wyliczane jest na podstawie tabelarycznej ewidencji pracy Wyliczone godziny świadczenia pracy w przyjętym okresie rozliczeniowym , stanowią podstawę do wyliczenia nadgodzin z podziałem na nadgodziny dobowe i nadgodziny z tytułu przekroczenia normy tygodniowej. W zestawieniach miesięcznych wskazany jest czas świadczenia pracy przez powoda w każdym dniu. Ilość godzin pracy w dni robocze poniżej 8 godzin lub wcale jeżeli brak obecności w pracy nie jest związany z chorobą, urlopem lub nieobecnością nieusprawiedliwioną wskazuje jaka ilość przepracowanych nadgodzin została odebrana. (...) odbioru godzin funkcjonuje w każdym systemie pracy. Z tytułu pracy powoda w dni wolne i soboty, pozwany dokonywał wypłaty poza listami płac ekwiwalentu z tego tytułu. Kwota tego dodatkowego wynagrodzenia została wyliczona w opinii uzupełniającej z dnia 7 października 2016 r. – strona 4 opinii. Kwota wszystkich wypłat

ponad normę za okres od 3 lipca 2011 r. do 24 kwietnia 2014 r. wyniosła : 10200,00 zł – ekwiwalent ,2.616,06 zł nadpłata z tytułu wypłat delegacji, 9.590,97 zł nadpłata z tytułu zmiany zasad wyliczeń wynagrodzenia za prace w godzinach nocnych to – opinia z 7 października 2016 str. 2 i 3.. Symulacyjne wyliczenie nadpłaty lub niedopłaty z tytułu pracy powoda w godzinach nadliczbowych przedstawia poniższe zestawienie:

- wariant I – czas pracy wyliczony w oparciu o ewidencję wyjazdów służbowych

- wariant II – czas pracy wyliczony w oparciu o ewidencję pozwanego

(...) podstawowy :

- wariant I 42.474,79 zł

- wariant II – 12.783,99 zł

(...) zrównoważony:

- uzgodniony odbiór godzin – 11.688,63 zł

- odbiór godzin bez uzgodnienia nadpłata -10.105,96 zł

Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 roku od dnia obowiązywania tj. od 1 maja 2004 r. wprowadziła możliwość świadczenie pracy w transporcie drogowym w systemie zrównoważonym . Z tym że w okresie od 1 maja 2004 r. do 31.12.2011 r. przedłużony dobowy dopuszczalny wymiar czasu pracy wynosił 10 godzin i tak jak to wskazał powód zmiana dopuszczalnego dobowego wymiaru czasu do 12 godzin nastąpiła od 1 stycznia 2012 r. Korekta wyliczeń przedstawionych w opinii uzupełniającej z dnia 16 grudnia 2016 r. nie ma wpływu na wysokość wyliczonego wynagrodzenia z tytułu pracy w godzinach nadliczbowych w I wariantcie , ma wpływ na II wariant co wynika z poniższych zestawień.

Wynagrodzenie za nadgodziny według ewidencji pozwanego przy przyjęciu zrównoważonego systemu czasu pracy wyniosło:

- za 2011 r. – 333,26 zł plus 324,79 zł (kwota wynikająca z przyjęcia ,że odbiór nadgodzin dobowych odbywał się bez uzgodnienia z powodem , a więc godzina nadliczbowa odbiorze jest równa 1,5 godziny) = 658,05 zł

- za 2012 r. – 1 080,86 zł plus 463,75 zł (kwota wynikająca z przyjęcia ,że odbiór nadgodzin dobowych odbywał się bez uzgodnienia z powodem , a więc godzina nadliczbowa odbiorze jest równa 1,5 godziny) = 1 544,61 zł

- za 2013 r. – 6 786,11 zł plus 510,88 zł (kwota wynikająca z przyjęcia ,że odbiór nadgodzin dobowych odbywał się bez uzgodnienia z powodem , a więc godzina nadliczbowa odbiorze jest równa 1,5 godziny) = 7 296,99 zł.

- za 2014 r. – 2 517,17 zł plus 284,25 zł kwota wynikająca z przyjęcia ,że odbiór nadgodzin dobowych odbywał się bez uzgodnienia z powodem , a więc godzina nadliczbowa odbiorze jest równa 1,5 godziny) = 2 801,42 zł.

/opinia uzupełniająca biegłego sądowego z zakresu rachunkowości R. P. k.510 – 519/

Opinia została sporządzona w czterech wariantach. Jest normalny system pracy, wynagrodzenie z tytułu delegacji wyliczone jest na podstawie ewidencji delegacyjnej. Wynagrodzenie za nadgodziny jest wyliczone na podstawie ewidencji. Potem wynagrodzenie z tytułu delegacji. Równoważny system też w dwóch wariantach - odbiór dni wolnych za zgodą powoda i brak odbioru dni wolnych. Dotyczy to też okresu od 1 stycznia 2012 roku. Jeden wariant był sporządzony na podstawie ewidencji czasu pracy. (...) równoważone - na podstawie ewidencji. Pierwszy wariant to delegacje. Jest wykonane rozliczenie delegacyjne i jest podpis powoda, że kwotę akceptuje. Ewidencja czasu pracy jest najbardziej wiarygodnym źródłem obliczania nadgodzin

/opinia uzupełniająca biegłego sądowego z zakresu rachunkowości R. P. min.00:15:39 – 00:30:01 protokołu rozprawy z dnia 10 kwietnia 2017 r. , płyta CD k.562/

Z treści dokumentacji pracowniczej wynika ,że pracodawca rozliczał względem S. T. koszty odbytych przez niego podróży służbowych za granicą.

/dokumentacja k.113/

Z treści ewidencji czasu pracy S. T. wynika ,że świadczył on pracę w równoważnym systemie pracy , a pracodawca ewidencjonował jego miesięczny czas pracy oraz rozliczał wynikające z jego pracy nadgodziny.

/ewidencja czasu pracy k.313/

Sąd ustalił stan faktyczny na podstawie załączonej dokumentacji osobowej powoda z okresu zatrudnienia w firmie pozwanego , ewidencji czasu pracy powoda, a także w oparciu o zeznania powoda , pozwanego oraz świadków : J. M. , P. G. , A. K. ,M. G. oraz D. Ł..

W odniesieniu do złożonych w niniejszej sprawie opinii biegłego sądowego z zakresu rachunkowości R. P. wskazać należy ,że Sąd zobligowany był je pominąć. O ile w początkowej fazie niniejszego postępowania (z uwagi na treść pozwu) zaistniała konieczność powołania biegłego z ww. dziedziny , o tyle w związku z cofnięciem przez powoda powództwa w zasadniczej jego części oraz w związku z treścią wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 24 listopada 2016 r. (sygn. akt K 11/15) Sąd nie mógł wyrokować w oparciu o przedłożone opinie. Z uwagi na powyższe , Sąd oddalił , zgłoszony na rozprawie w dniu 10 kwietnia 2017 r., wniosek o dopuszczeniu dowodu w postaci uzupełniającej opinii ww. biegłego ,uznając wniosek za bezcelowy i zmierzający jedynie do przedłużenia postępowania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W punkcie I wyroku Sąd na podstawie art. 355 § 1 k.p.c. umorzył postępowanie w zakresie powództwa o ryczałt za noclegi w kraju, wynagrodzenie za prace w godzinach nocnych, wynagrodzenie za czas dyżurów. Należy wskazać, że w piśmie procesowym z dnia 9 marca 2016 r. powód w całości wycofał roszczenie w zakresie w jakim dochodził należności z tytułu ryczałtów za noclegi spędzone w kraju , wynagrodzenia za pracę w godzinach nocnych oraz wynagrodzenia za czas dyżurów.Cofnięcie pozwu było więc w świetle art. 203 § 1 k.p.c. skuteczne, a nadto w ocenie Sądu nie było sprzeczne z prawem lub zasadami współżycia społecznego, nie zmierzało do obejścia prawa ani nie naruszało słusznego interesu pracownika, co w świetle art. 203 § 4 k.p.c. i art. 469 k.p.c. powodowałyby jego niedopuszczalność. Zgodnie z art. 355 § 1 k.p.c., jeżeli powód cofnął ze skutkiem prawnym pozew, wydanie postanowienia o umorzeniu postępowania jest obligatoryjne.

W punkcie II wyroku Sąd oddalił powództwo w pozostałym zakresie tj. co do wypłaty wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych oraz co do wynagrodzenia tytułem ryczałtów za noclegi spędzone za granicą.

Nie ulega wątpliwości ,że w całym spornym okresie powód wykonywał obowiązki pracownicze kierowcy samochodów ciężarowych w transporcie krajowym i międzynarodowym , a jego wynagrodzenie składało się z wynagrodzenie zasadniczego , a także zależało od ilości wykonanych kursów. Nie ulega również wątpliwości ,że w całym spornym okresie wnioskodawca wykonywał obowiązki w systemie równoważnego czasu pracy , a pracodawca ewidencjonował i rozliczał jego czas pracy łącznie z nadgodzinami.

Podkreślić należy ,że system równoważnego czasu pracy jest określony w art. 135 Kodeksu Pracy który stanowi, że jeżeli jest to uzasadnione rodzajem pracy lub jej organizacją, może być stosowany system równoważnego czasu pracy, w którym jest dopuszczalne przedłużenie dobowego wymiaru czasu pracy, nie więcej jednak niż do 12 godzin. Przedłużony dobowy wymiar czasu pracy jest równoważony krótszym dobowym wymiarem czasu pracy w niektórych dniach lub dniami wolnymi od pracy. Istotą równoważnego systemu czasu pracy jest zatem przedłużenie dobowego

wymiaru czasu pracy – maksymalnie do 12 godzin na dobę , ale przedłużenie to następuje kosztem skróconego lub wolnego dnia pracy w innym dniu.

Wskazać należy ,ze zgodnie z treścią art.15 ust.1 ustawy z 16 kwietnia 2004 r. o czasie pracy kierowców (t. j. Dz. U. z 2012 r. , poz. 1155 z późn. zm.) do kierowców wykonujących przewóz drogowy mogą być stosowane rozkłady czasu pracy, w których jest dopuszczalne przedłużenie wymiaru czasu pracy do 12 godzin na dobę (do dnia 31 grudnia 2011 r. było to 10 godzin na dobę) - w ramach systemu równoważnego czasu pracy. W systemie równoważnego czasu pracy wymiar czasu pracy przedłużony w poszczególnych dniach jest równoważony skróconym czasem pracy w innych dniach lub dniami wolnymi od pracy. Okres rozliczeniowy nie może być dłuższy niż 1 miesiąc. W szczególnie uzasadnionych przypadkach okres rozliczeniowy może być przedłużony, nie więcej jednak niż do 3 miesięcy.

Stosownie do treści art.6 ust.1 i 2 ww. ustawy do czasu pracy kierowcy wlicza się czas od rozpoczęcia do zakończenia pracy, która obejmuje wszystkie czynności związane z wykonywaniem przewozu drogowego, w szczególności: prowadzenie pojazdu, załadowywanie i rozładowywanie oraz nadzór nad załadunkiem i wyładunkiem, czynności spedycyjne, obsługę codzienną pojazdów i przyczep, niezbędne formalności administracyjne, utrzymanie pojazdu w czystości. Czasem pracy kierowcy jest również czas poza przyjętym rozkładem czasu pracy, w którym kierowca pozostaje na stanowisku pracy kierowcy w gotowości do wykonywania pracy, w szczególności podczas oczekiwania na załadunek lub rozładunek, których przewidywany czas trwania nie jest znany kierowcy przed wyjazdem albo przed rozpoczęciem danego okresu. Do czasu pracy kierowców nie wlicza się czasu dyżuru, jeżeli podczas dyżuru kierowca nie wykonywał pracy, nieusprawiedliwionych postojów w czasie prowadzenia pojazdu, dobowego nieprzerwanego odpoczynku, przerwy w pracy, o której mowa w art. 16 ust. 1 (art.7 ww. ustawy).

W ocenie Sądu Okręgowego , zawarta ewidencja czasu pracy S. T. wskazuje ,że wykonywał on obowiązki pracownicze w systemie równoważnego czasu pracy , a co istotne jego praca w nadgodzinach była równoważona dniami wolnymi od pracy. Nie ma zatem podstaw do uznania roszczenia powoda i Sąd oddalił żądanie powoda w tym zakresie.

W odniesieniu do żądania powoda zasądzenia ryczałtów za nocleg za granicą wskazać należy ,że podstawą dochodzonego w niniejszej sprawie roszczenia był paragraf 9 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju (DZ U 2002, Nr 236, POZ. 1991 z późn. zm.). Odniesienie do cytowanego Rozporządzenia w kontekście kierowców w transporcie międzynarodowym jest oparte na art. 2 pkt 7 oraz art. 21a ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o czasie pracy kierowców(Dz. U. z 2012 r. poz. 1155 ze zm/). Zgodnie z treścią art. 2 pkt 7 cytowanej ustawy za podróż służbową rozumie się każde zadanie służbowe polegające na wykonywaniu na polecenie pracodawcy przewozu drogowego poza miejscowość, w której pracodawca ma siedzibę lub inne miejsce prowadzenia działalności przez pracodawcę, w szczególności filie, przedstawicielstwa i oddziały w celu wykonania przewozu drogowego. Artykuł 21 a cytowanej ustawy wskazuje natomiast, że kierowcy w podróży służbowej przysługują należności na pokrycie kosztów związanych z wykonaniem zadania służbowego, ustalone na zasadach art. 77⁵ par 3-5 kodeksu pracy. Artykuł 77⁵ par 3-5 kodeksu pracy wskazuje natomiast, że warunki wypłacania należności z tytułu podróży służbowej pracownikowi zatrudnionemu u innego pracodawcy niż wymieniony w par 2 określa się w układzie zbiorowym pracy, regulaminie wynagradzania albo w umowie o pracę, jeżeli pracodawca nie jest objęty układem zbiorowym pracy lub nie jest obowiązany do ustalenia regulaminu wynagradzania. Jednocześnie ustawodawca w kodeksie pracy wskazał, że wysokość diety nie może być niższa od diety ustalonej na obszarze kraju określonej dla pracownika, o którym mowa w art. 77 par 2 kodeksu pracy. W art. 77 par 5 kodeksu pracy zapisano, że w sytuacji gdy układ zbiorowy pracy, regulamin wynagradzania lub umowa o pracę nie zawiera postanowień o których mowa w par 3 pracownikowi przysługują należności na pokrycie kosztów podróży służbowej odpowiednio według przepisów art. 77 par 2 k.p.

W kontekście powyższych rozważań najistotniejszym w niniejszej sprawie jest ocena skutków wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 24 listopada 2016 r. wydanego w sprawie k 11/15/ Dz. U. Z 2016 POZ. 2206/, w którym stwierdzono, że art. 21a cytowanej ustawy o czasie pracy kierowców w zw. z art. 77⁵ par 2, 3 i 5 kodeksu pracy w

związku z § 16 ust. 1, 2 i 4 rozporządzenia ministra Pracy i Polityki Społecznej z 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej w zakresie w jakim znajduje zastosowanie do kierowców wykonujących przewozy w transporcie międzynarodowym jest niezgodny z art. 2 Konstytucji RP oraz w punkcie 2 wyroku stwierdził, że art. 21a ustawy o czasie pracy kierowców w zw. z art. 77⁵ par 2, 3 i 5 kodeksu pracy w związku z par 9 ustęp 1, 2 i 4 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju w zakresie w jakim znajduje zastosowanie do kierowców wykonujących przewozy w transporcie międzynarodowym jest niezgodny z art. 2 Konstytucji.

Treść uzasadnienia wyroku z dnia 24 listopada 2016 r. w sposób jednoznaczny wskazuje, że niezgodność z Konstytucją art. 21a w ujęciu zakresowym dotyczy nie tylko przepisu zaskarżonego czyli art. 21a ustawy o czasie pracy kierowców, ale normy prawnej w rozumieniu całej konstrukcji odniesienia art. 21a do art. 77⁵ par 3-5 kodeksu pracy oraz wydanymi na podstawie tych przepisów aktami wykonawczymi. Norma badana przez Trybunał Konstytucyjny dotyczy więc kilku przepisów prawa, a nie jedynie art. 21a ustawy o czasie pracy kierowców i polega na zakwestionowaniu możliwości odesłania do rozliczania czasu pracy kierowców w kontekście podróży służbowej do pracowników administracji państwowej i samorządowej.

Przedkładając powyższe rozważania na kanwę niniejszej sprawy stwierdzić przede wszystkim należy, że w ocenie Sądu orzekającego po dniu 29 grudnia 2016 r., a więc po opublikowaniu wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 24 listopada 2016 r. nie jest możliwym oparcie rozstrzygnięcia sprawy o ryczałty za nocleg dla kierowców w transporcie międzynarodowym o treść przepisów powszechnie obowiązujących w zakresie w jakim odsyłają one do zasad rozliczania podróży służbowych pracowników sfery administracji państwowej i samorządowej. Posłużenie się takimi środkami jest sprzeczne z ratio legis danej regulacji i świadczy o nieadekwatności zastosowanego środka, a także jest niezgodne z zasadami dobrej legislacji, zaś po wydaniu wyroku przez Trybunał Konstytucyjny także z zasadami zaufania obywateli do państwa.

Konstytucyjna zasada ochrony zaufania do państwa i prawa (art. 2 Konstytucji) w kontekście wydanego w dniu 24 listopada 2016 r. wyroku Trybunału Konstytucyjnego w sprawie sygn. K 11/15 wymaga przyjęcia i zaakceptowania skutków prawnych tegoż wyroku w odniesieniu do roszczenia o ryczałty za noclegi kierowców na poziomie negacji prawa do ryczałtu na zasadach określonych w art. 77⁵ par 3, 2 i 5 kodeksu pracy a z drugiej strony zaakceptowania czasowej luki prawnej która powstała na skutek wydania wyroku zakresowego przez Trybunał Konstytucyjny bez odroczenia wejścia w życie tego orzeczenia.

Konsekwencją przeprowadzonej analizy prawnej na kanwie niniejszej sprawy jest konieczność przyjęcia, że roszczenie powoda co do zasądzenia ryczałtów za nocleg za granicą nie przysługuje w oparciu o par 9 ustęp 1 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalenia należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju (Dz. U. z 2002 r. Nr 235, poz. 1991 ze zm/ od 29 grudnia 2016 r., albowiem wówczas nastąpiła utrata domniemania zgodności z Konstytucją oparcia stanu faktycznego na przedmiotowej regulacji prawnej.

Mając na uwadze te okoliczności oraz zmianę stanu prawnego **po dniu 29 grudnia 2016 r.** przyjmującego **skutek ex tunc**, a więc mający zastosowanie do niniejszego stanu faktycznego, albowiem domniemanie zgodności z Konstytucją przepisów art. 77³ par 3, 4 i 5 kodeksu pracy oraz przepisów wykonawczych na ich podstawie wydanych zostało uchylone w stosunku między innymi do powoda jako kierowcy w transporcie międzynarodowym, uznać należy, że rozliczenie kosztów podróży służbowej stron odbywa się według zasad między stronami ustalonymi i jasnymi dla nich, a nie na podstawie przepisów powszechnie obowiązujących dla rozliczeń incydentalnych podróży służbowych pracowników jednostek budżetowych.

Konsekwencją powstania w niniejszej sprawie nowego stanu prawnego jest więc konieczność oddalenia powództwa co do żądania powoda zasądzenia ryczałtów za nocleg za granicą, które w poprzednim stanie prawnym było świadczeniem należnym powodowi.

W punkcie III wyroku, Sąd orzekł o kosztach sądowych stosownie do treści art. 113 ust. 4 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t.j. Dz. U. z 2014 r., poz. 1025 z późn. zm.).

W punkcie IV wyroku Sąd nie obciążył S. T. kosztami procesu.

Zgodnie z **art. 102 k.p.c. Sąd** ma możliwość obciążenia strony przegrywającej jedynie częścią kosztów albo nieobciążać jej w ogóle tymi kosztami kierując się zasadami słuszności. Zasady słuszności w rozumieniu art. 102 k.p.c. obejmują wystąpienie w sprawie przypadków szczególnie uzasadnionych powodujących odczucie, że zasądzenie na rzecz wygrywającego kosztów w całości byłoby sprzeczne z obiektywnym poczuciem sprawiedliwości oraz zasadami współżycia społecznego. Jak słusznie zwrócił uwagę Sąd Apelacyjny w Warszawie w postanowieniu z 8 lipca 2016 r. w sprawie I ACa 1380/15 do tych wypadków należy zaliczyć okoliczności związane z przebiegiem postępowania, charakterem roszczenia, jego znaczeniem dla strony oraz subiektywnym przekonaniem o zasadności roszczenia wspartym na obiektywnych przesłankach. Skorzystanie z art. 102 k.p.c. uzasadnia także trudna sytuacja majątkowa oraz życiowa strony (porównaj wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 22 kwietnia 2016 r. I ACa 1130/15). Wskazać należy, iż podstawą oddalenia powództwa była m.in. zmiana stanu prawnego, wynikająca z wyroku **Trybunału Konstytucyjnego wydanego w dniu 24 listopada 2016 r.**, a więc wydanego już w trakcie trwania niniejszego postępowania. Zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego w takim stanie faktycznym pozostawałoby w sprzeczności z zasadą zaufania obywatela do prawa (art. 2 Konstytucji RP), a w tym kontekście pozwalało Sądowi Okręgowemu na skorzystanie z art. 102 k.p.c.

ZARZĄDZENIE

odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi powoda.

S.B.